
Број/Број: 01,02,03,03/11-05-1-292/13
Сарајево/Sarajevo, 21. 10. 2013.

**KOLEGIJU OBAJU DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
KOLEGIJU TAJNIŠTVA
ČLANOVIMA IZASLANSTVA PSBIH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI
ČLANOVIMA POVJERENSTVA ZA VANJSKE POSLOVE ZASTUPNIČKOG
DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH
SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL**

Predmet: *Izvešće sa 129. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije, održanog u Ženevi od 7. do 9. listopada 2013. godine*

U Ženevi je od 7. do 9. listopada 2013. godine održano 129. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije, na kojemu je sudjelovalo 680 parlamentaraca iz 130 zemalja. Izaslanstvo Parlamentarne skupštine BiH činili su:

1. g. Drago Kalabić, predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU-u,
2. gđa Nermina Ćemalović, prva zamjenica predsjedatelja,
3. g. Mato Franjičević, drugi zamjenik predsjedatelja,
4. g. Salko Sokolović, član,
5. g. Nermin Purić, član,
6. gđa Marina Mijačević, tajnica Izaslanstva.

Na dnevnome redu 129. zasjedanja Skupštine IPU-a bile su sljedeće točke:

1. *Izbor predsjedatelja 129. zasjedanja Skupštine IPU-a;*
2. *Razmatranje zahtjeva za uvrštenje hitne točke u dnevni red;*
3. *Doprinos parlamenata svijetu bez nuklearnog oružja (Prvi stalni odbor)*
4. *Kako do razvoja otpornog na rizik: uzimanje u obzir demokratskih trendova i prirodnih ograničenja (Drugi stalni odbor)*
5. *Uloga parlamenata u zaštiti prava djece, osobito djece migranata bez paratnje roditelja, te sprečavanje njihovog iskorištavanja za vrijeme rata i sukoba (Treći stalni odbor),*
6. *Izvešće Odbora IPU-a za poslove s UN-om,*
7. *Amandmani na Statut IPU-a.*

Ad.1. Otvaranje zasjedanja i izbor predsjedatelja 129. zasjedanja Skupštine IPU-a

Abdelwahad Radi, predsjednik IPU-a, otvorio je 129. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije. On je aklamacijom izabran i za predsjednika Skupštine. U uvodnoj izjavi predsjednik je, pozivajući se na teroristički napad u Keniji i sukob u Siriji, osudio svaku vrstu nasilja, te podsjetio da je IPU uvijek bio nedvosmislenog stava o svim sukobima, a to je da se trajan mir može osigurati samo dijalogom i pregovorima.

Na otvaranju zasjedanja zastupnicima se obratili visoki povjerenik za ljudska prava Navi Pillay, koji je govorio o tome što parlamenti mogu učiniti za promicanje i zaštitu ljudskih prava, posebice pohvalivši rad IPU-ovog Odbora za ljudska prava parlamentaraca, te Antonio Guterres, visoki povjerenik UN-a za izbjeglice. Tom prilikom je g. Guterres posebice istaknuo teško stanje s kojima se suočava više od 2,1 milijuna Sirijaca koji su bili prisiljeni napustiti svoju zemlju, kao i potrebu za pomoći susjednim zemljama Sirije koje primaju izbjeglice.

Ad.2. Razmatranje zahtjeva za uvrštenje hitne točke u dnevni red

Predsjednik je informirao Skupštinu da je pristiglo ukupno osam zahtjeva za uvrštenje hitne točke:

1. Adresiranje kaznenih djela namjernog uništavanja svjetske kulturne baštine: uloga parlamenata – predlagatelj: Maroko;
2. Akcija parlamenata u zaštiti krhke demokracije Haitija – predlagatelj: Haiti;
3. Nastavak izgradnje izraelskih naselja na okupiranim teritorijima države Palestine od 1967.: ometanja mirovnog procesa na Bliskom istoku – predlagatelj: Palestina;
4. *Cyber* ratovanje kao ozbiljna prijetnja globalnom miru i sigurnosti – predlagatelj: Urugvaj;
5. Jačanje uloge parlamenata u održavanju međunarodnog mira i sigurnosti primjenom svih međunarodnih rezolucija u borbi protiv terorizma – predlagatelj: Sirijska Arapska Republika;
6. Sigurnosna i humanitarna kriza u Srednjoafričkoj Republici - olakšavanje pomoći stanovništvu i promicanje tranzicije k demokraciji – predlagatelj: Francuska;
7. Promicanje opće ratifikacije Sporazuma o trgovini oružjem 2013. – predlagatelj: Meksiko;
8. Uloga parlamenta u nadzoru nad uništenjem kemijskog oružja i zabrane njihovog korištenja – zajednički prijedlog nordijskih zemalja.

Izaslanstva Francuske, Haitija, Kenije i Meksika naknadno su povukla svoje prijedloge, a dvotrećinskom većinom glasova za točku 6. dnevnoga reda usvojen je prijedlog nordijskih zemalja.

Ad.3. Panel rasprava o doprinosu parlamenata svijetu bez nuklearnog oružja (Prvi stalni odbor)

Prije početka rasprave sudionici su imali priliku pogledati dokumentarni film o povijesti nuklearnog oružja, koji je pripremila izaslanstvo Kazahstana. Panel rasprava započela je uvodnim izlaganjima suizvjestitelja, koji su se u svojim izvješćima usredotočili na opasnosti od nuklearnog oružja i potrebu da parlamentarci osiguraju primjenu sporazuma o neširenju nuklearnog oružja (NPT) kako bi se dugoročno osiguralo nuklearno razoružavanje. Svi sudionici panela suglasili su se da je postojanje atomskog oružja i njegova moguća uporaba bez sumnje jedna od glavnih opasnosti za planet, kako danas tako i u budućnosti, te bi stoga jedan od prioriteta IPU-a trebala biti borba za potpuno uklanjanje i trajnu zabranu uporabe takvog oružja. Svi sudionici naglasili su kako se, bez obzira na preuzete međunarodne obveze, nuklearno oružje i dalje širi, a pojedine zemlje čak jačaju i moderniziraju svoje vojne nuklearne programe. Govornici su u svojim obraćanjima upućivali i na zdravstvene implikacije korištenja nuklearne energije, bez obzira na to je li u vojne ili u civilne svrhe. Također su navodili i ekonomske argumente protiv razvoja arsenala, posebice u sadašnjem vremenu krize s kojom se suočavaju sve zemlje. Tako je, primjerice, iznesen podatak da je u zadnjih 10 godina povećana vojna potrošnja za više od 49% i dosegla 1,74 trilijuna američkih dolara. Stoga je naglašeno kako bi se sredstva koja se trenutačno ulažu u proizvodnju oružja mogla iskoristiti u borbi protiv ekstremnog siromaštva s kojim se suočava 1,4 milijarda ljudi širom svijeta, te na taj način osigurati hrana za više od milijardu gladnih ljudi i spriječiti smrt 7 milijuna djece, koliko ih od gladi i izlječivih bolesti umre svake godine.

Kada je u pitanju uloga parlamenata, mnogi su iznosili primjere dobre prakse i predlagali načine na koje parlamentarci mogu unaprijediti globalno nuklearno razoružanje. Također je istaknuta potreba za zajedničkim djelovanjem unutar IPU-a.

Ad.4. Panel rasprava o tome kako do razvoja otpornog na rizik: uzimanje u obzir demokratskih trendova i prirodnih ograničenja (Drugi stalni odbor)

Panel rasprava započela je uvodnim izlaganjem suizvjestitelja, a nakon toga uslijedila je glavna rasprava. Suizvjestitelji su u svojim izvješćima posvetili posebnu pozornost politikama razvoja, reproduktivnog i seksualnog zdravlja, promicanju pristupa u planiranju obitelji, što se naročito odnosi na siromašne zemlje i zemlje u razvoju. Zastupnici su iznijeli niz prijedloga koje bi trebalo uvrstiti u rezoluciju koja će biti usvojena na idućem, 130. zasjedanju Skupštine IPU-a. Pojedini zastupnici navodili su i političku odgovornost u upravljanju rizicima, ulogu lokalnih vlasti, kao i potrebu formalnog i neformalnog obrazovanja na svim razinama. Tijekom rasprave podsjetilo se na važnost uloge parlamenata u jačanju održivog razvojnog programa, a koji će dogovoriti međunarodna zajednica 2015. godine.

Ad. 5. Panel rasprava o ulozi parlamenata u zaštiti prava djece, osobito djece migranata bez paratnje roditelja, te sprečavanje njihova iskorištavanja za vrijeme rata i sukoba (Treći stalni odbor)

Uvodno izlaganje pripremila je gđa Jameela Ali Salman Nassif (Bahrein), a ukupno su za raspravu bila prijavljena 43 zastupnika. Panel rasprava održana je 8. 10. 2013. u prijepodnevnim satima. Za vrijeme rasprave svi zastupnici isticali su da, iako je potpisano nekoliko međunarodnih konvencija i protokola o zaštiti prava djece kojima se zabranjuje njihovo sudjelovanje u ratu i oružanim sukobima, postoje sigurne naznake da je nasilje nad djecom u porastu. Naglašeno je da vlade malo brinu za prava djece i na taj način krše međunarodne konvencije. Upravo te vlade ili zaraćene strane – bile to frakcije, političke stranke ili pojedinci - iskorištavaju djecu za vlastite potrebe. Većina govornika u svojim je obraćanjima skrenula pozornost na situaciju u kojoj su djeca u Sirijskoj Arapskoj Republici, a svi sudionici panela suglasili su se da sve države, osobito one pogođene sukobima, trebaju izmjeniti svoje zakone tako da novačenje djece u ratovima i političkim sporovima bude smatrano zločinom i zabranjeno u skladu s međunarodnim konvencijama, naročito Fakultativnim protokolom uz Konvenciju o zabrani sudjelovanja djece u oružanim sukobima.

Ad.6. Hitna točka: “Provođenje odgovornosti u zaštiti: uloga parlamenata u očuvanju života civila”

Rasprava o hitnoj točki održana je u ponedjeljak 6. 10. 2013., u poslijepodnevnim satima. Raspravi je prethodio kratak uvod članova izaslanstva Finske, koji su se obratili u ime nordijskih zemalja, a nakon toga je uslijedila rasprava. Glavna rasprava vođena je o tome što parlamenti mogu učiniti da podrže i garantiraju ciljeve Konvencije o zabrani proizvodnje, gomilanja i uporabe kemijskog oružja, te kako postići njegovu potpunu eliminaciju. Svi govornici strogo su osudili uporabu kemijskog oružja i zahtijevali brzo uništavanje svih zaliha, jer je incident u Sirijskoj Arapskoj Republici potvrdio da i dalje postoje zalihe kemijskog oružja. Nakon burne rasprave konsenzusom je usvojena rezolucija, premda su izaslanstva Islamske Republike Iran, Kube, Sirije, Alžira, Palestine, Perua i Venezuele izrazila određene rezerve prema paragrafu 7. preambule. Prema njihovu mišljenju, u paragrafu 7. koncepcija odgovornosti za zaštitu nije bila jasno definirana i ostavila je otvorenu mogućnost za miješanje u unutarnje poslove drugih zemalja, što rezultira povredom njihovog suvereniteta i teritorijalnog integriteta. U rezoluciji se pozivaju parlamenti da osude uporabu kemijskog oružja i pomognu stvaranju ambijenta nulte tolerancije kada je u pitanju razvoj, gomilanje i uporaba kemijskog oružja. Također se rezolucijom ohrabruju parlamenti na traženje od svojih vlada da potpišu i ratificiraju Konvenciju o zabrani kemijskog oružja.

Sastaci Upravnog vijeća:

Na prvom sastanku Upravno vijeće je u članstvo IPU-a primilo Parlament Butana, koji je postao 163. država članica Interparlamentarne unije, a privremeno suspendiralo Egipat, budući da ta zemlja nema funkcionalan parlament još od vojnog udara kojim je svrgnut prvi demokratskim putem izabrani predsjednik Muhamed Mursi. Međutim, naglašeno je da će Interparlamentarna unija i dalje nastaviti pružati snažnu podršku egipatskom narodu na putu k izgradnji stabilne demokracije, kako bi Egipat ponovno mogao postati članicom Unije nakon demokratskih izbora i formiranja parlamenta.

Na sastanku Upravnog vijeća usvojen je i proračun za 1014. godinu u iznosu od 13.746.400 švicarskih franaka. Također je potvrđena odluka o održavanju 130. zasjedanja Skupštine IPU-a u Ženevi od 17. do 20. ožujka 2014. godine.

Članovi Interparlamentarne unije također su izrazili duboku zabrinutost zbog nedavnih terorističkih napada u kenijском glavnom gradu Nairobiju, kada je živote izgubilo 67 a ranjeno više od 170 ljudi. U ime svih članova IPU-a, predsjednik Abdelwahad Radi dao je izjavu u kojoj je osudio terorizam u svim njegovim oblicima te apelirao svim nacionalnim parlamentima da osiguraju primjenu svih protuterorističkih zakona u njihovim zemljama.

Zasjedanje Skupštine IPU-a završeno je u srijedu 9. listopada 2013. u 17.30 sati.

Izvešće pripremila:

Marina Mijačević,
tajnica Izaslanstva PSBiH u IPU-u

Izvešće odobrio:

Drago Kalabić,
predsjedatelj Izaslanstva PSBiH u IPU-u

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a